

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

Oppdatert per 31. desember 2012

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet	2
2	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	2
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital	3
3.2	Kapitalkrav	3
4	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	4
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	5
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	5
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier	6
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	7
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	7
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	8
5	Egenkapitalposisjoner	8
6	Renterisiko	9
7	Styring og kontroll av risiko	10
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	10
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer	11
7.3	Bankens godtgjørelsesordning	13

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Det vil bli utarbeidet et tilsvarende dokument hvert år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen.

Alle tall i dokumentet er pr 31. desember 2012 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellene gir en oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, selskaper hvor investeringen er fratrukket i ansvarlig kapital og selskaper i konsernet som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Selskaper som er delvis konsolidert – egenkapitalmetoden (tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet)

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
Sentrumsbygget Løkken		1.608.620	50 %	50 %	Ja	Ansvarlig selskap med delt ansvar

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består av sparebankens fond og gavefond med fradrag av overfinansiert pensjonsforpliktelse, utsatt skattefordel og fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner.

Ansvarlig kapital

Opptjent egenkapital:

Sparebankens fond	267.851
Gavefond	3.818
- Goodwill og andre immaterielle aktiva	0
- Netto overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-559
- Utsatt skattefordel	-460
- fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-23.796
Tellende ansvarlig kapital	<u>246.854</u>

3.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Kredittrisiko	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
<u>Engasjementsbeløp pr. sektor:</u>		
Stater og sentralbanker	0	0
Lokale og reg. myndigheter	1.388	111
Offentlig eide foretak	7.000	560
Institusjoner	57.500	4.600
Foretak	268.025	21.442
Massemarked	0	0
Eng med pant i bolig	910.038	72.803
Forfalte eng	8.175	654
Obligasjoner med fortrinnsrett	10.200	816
Andeler i verdipapirfond	9.500	760
Øvrige eng	151.825	12.146
Operasjonell risiko	110.150	8.812
Frdrag for nedskrivninger på grupper av utlån	-10.715	-857
Frdrag for ansvarlig kap. i andre fin.inst.	-23.796	-1.904
Totalt	<u>1.499.288</u>	<u>119.943</u>
Kapitaldekning	<u>16,46 %</u>	
Overskuddskapital	<u>126.911</u>	
Beregningsgrunnlag i % av forvaltningskapital	<u>60,6 %</u>	

4 Kreditrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Misligholdte engasjement

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Ikke misligholdte engasjement

Ikke misligholdte engasjement er engasjement som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon i kombinasjon med verdien av bankens sikkerhet tilsier at et tap er sannsynlig.

Verdifall

Bankens utlån vurderes i utgangspunktet til virkelig verdi. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Vesentlige økonomiske problemer hos kunder, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs og utsettelse eller mangler ved betalinger ansees som objektive bevis på at kundefordringen må nedskrives.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall er negative endringer i betalingsstatus til kunder i gruppen eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen. Nedskrivningen utgjør forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Nedskrivning på grupper av utlån er foretatt ved å inndeke kundemassen i bransjer.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Engasjementsvurderinger foretas kvartalsvis. Misligholdte engasjement vurderes spesielt. Sikkerheter vurderes til påregnelig salgsverdi redusert med salgskostnader. Differansen mellom pålydende og neddiskontert forventet kontantstrøm nedskrives.

Bankens næringslivsengasjement er inndelet i tre risikoklasser etter kundens soliditet og inntjening. Disse gjennomgås flere ganger pr. år. Alle større privatengasjement blir gjennomgått med hensyn til om det er nødvendig med nedskrivninger.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjement ¹ fordelt på engasjementstyper, geografisk områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personkunder	1,556,333	92.356	2.226	1.650.915
Primærnæring	207.556	42.675	2.914	253.145
Industri	124.883	16.215	540	141.638
Bygg og anlegg	19.629	8.452	2.328	30.409
Varehandel, hotell og restaurant	57.072	25.016	16.847	98.935
Transport og lagring	33.351	8.023	6.462	47.836
Finans, eiendom, tjenester	169.193	20.710	1.244	191.147
Sosial og privat tjenesteyting	34.865	4.876	1.692	41.433
Off. forvaltning	0	16.000	0	16.000
Norges Bank	50.159	0	0	50.159
Øvrige boligkredittforetak	102.035	0	0	102.035
Terra Boligkreditt	18.135	0	58.521	76.656
Øvrige finansinstitusjoner	92,130	0	0	92.130
Kredittforetak	1.335	0	0	1.335
Sum	2.466.676	234.323	92.774	2.793.773
Meldal kommune m/omland	1.407.842	178.219	84.012	1.670.073
Sør-Trøndelag fylke for øvrig	502.051	42.582	4.541	549.174
Oslo og Akershus	313.773	7.863	86	321.722
Øvrige fylker	243.010	5.659	4.135	252.804
Sum	2.466.676	234.323	92.774	2.793.773
Gjennomsnitt ²	2.438.990	232.781	84.827	2.756.598

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper¹ fordelt på løpetid.

Engasjementstyper	Inntil 1 mnd	1-3 mnndr	3-12 mnndr	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	507.284	30.849	96.010	521.380	1.213.106	98.047	2.466.676
Ubenyttede rammer			130.729		103.594		234.323
Garantier				87.009	5.765		92.774

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Personkunder	3.245	197	1.132	-75		
Primærnæringer	979	628	460	-161		
Industri	0	0	0	-63		
Varehandel, hotell	0	0				
Transport og komm.	0	722	670	670		
Finans, eiendom						
forr.tj.yt.	2.912		0	1.156		
Sosial og privat tj. Yt.	0	2.931	900	900		
Sum	7.136	4.478	3.162	2.427	0	0
Meldal kommune						
m/omland	7.136	3.311	2.962	2.227		
Sør-tr. fylke for øvrig	0	1.167	200	200		
Øvrige deler av Norge						
Utland						
Sum	7.136	4.478	3.162	2.427	0	0

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier

Tabellen viser utviklingen i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantier for regnskapsåret 2012.

Individuell nedskrivning pr.1.1.	7.519
- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt ind. nedskr.	-6.139
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	1.356
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	670
- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-244
= Individuell nedskrivning pr. 31.12.	<u>3.162</u>

Nedskrivning av grupper på utlån pr. 1.1.	10.015
- Periodens nedskrivning på grupper av utlån	700
Nedskrivning av grupper på utlån pr.31.12.	<u>10.715</u>

Banken har ikke nedskrivninger på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller på garantiansvar.

Totale tapskostnader på utlån og garantier i 2012.

Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-4.358
- Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	700
+ Periodens konst. tap som det tidligere år er foretatt ind. nedskr.	6.139

+ Periodens konst. tap som det tidligere år ikke er foretatt ind. nedskr.	37
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-91
= Periodens tapskostnader	<u>2.427</u>

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Meldal Sparebank har pr rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjements beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	50.159	50.159	0	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	16.001	16.001	0	0 %	21 %
Offentlig eide foretak	6.999	6.999	0	0 %	0 %
Institusjoner	92.948	92.948	23.796	0 %	0 %
Foretak	366.413	362.923	0	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer	0	0	0	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	1.971.387	1.971.387	0	82 %	0 %
Forfalte engasjementer	7.222	6.270	0	47 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	0	0	0	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	102.035	102.035	0	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	29.722	29.722	0	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	215.152	214.933	0	0 %	0 %
Sum	2.858.038	2.853.377	23.796		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Meldal Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjent for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked, benyttes i tillegg til takst, banken egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken har ingen derivatkontrakter pr. 31.12.12.

5 Egenkapitalposisjoner

Børsnoterte aksjer er klassifisert som omløpsmidler som inngår i en handelsportefølje og er i bankens regnskap vurdert til markedsverdi pr. 31.12.12. Andre aksjer er klassifisert som langsiktig plassering, og vurdert til anskaffelseskost. Disse reguleres ikke for løpende kursendringer. Aksjene blir likevel nedskrevet dersom markedsverdi er vesentlig lavere enn bokført verdi og verdinedgangen skyldes forhold som ikke er av forbigående art.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner

Beløp i millioner kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gev./-tap perioden	Urealisert gevinst/-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål						
- børsnoterte aksjer ²	32.731	32.731	1.389	316	0	0
- andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	52.983	65.968	133	0	0	0

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

² Plassering i aksjer utgjør 7.456 mill. kroner.

Plassering av overskuddslikviditet i pengemarkedsfond utgjør 25.275 mill. kroner.

6 Renterisiko

Renterisiko

Renterisikoen er risikoen for at banken får tap på grunn av renteutviklingen i markedet. Dette vil få utslag hvis banken ikke klarer å tilpasse seg endringer i markedsrenten hurtig nok.

Markedsrenten vil påvirke utlånsrenter, innlånsrenter og avkastning på rentebærende papirer – som for eksempel obligasjoner.

Renterisikoen i bankens utlåns- og innlånsvirksomhet er lav, da utlån og innlån til fastrente er lav. Utlån og innlån med flytende rente kan justeres straks det skjer endringer i rentenivået. Finans-/avtalelovens varslingsfrister må overholdes. Det foretas løpende kontroll av hvordan bankens rentemargin utvikler seg.

Bankens styre har fastsatt en maksimumsramme på 3 mill. kroner som bankens renterisiko. Pr. 31.12.12 hadde banken en renterisiko på 1,0 mill. kroner.

Renterisiko			
Eiendeler	Eksposering	Rente-løpetid	Renterisiko i mill. kroner ¹
Utlån til kunder med flytende rente	2.170	0,2	(3,3)
Utlån til kunder med rentebinding	4	0,2	-
Rentebærende verdipapirer	145	0,2	0,3
Øvrige rentebærende eiendeler *)	82	0,1	(0,1)
Gjeld			
Innskudd med rentebinding	335	0,5	1,7
Flytende innskudd	1.559	0,2	2,4
Verdipapirgjeld	110	0,2	2,4
Rentebærende gjeld - KFS	176	0,2	0,4
Norges Bank	-	-	-
Utenom balansen			
Garantier	93	-	-
Ubenyttede kreditter	234	-	-
Sum renterisiko			1,0
Ramme for renterisiko			+/- 3

1) Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinje-forsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et minstekrav til buffer utover beregnet kapitalbehov. Dette nivået er benevnt som bankens minimumskrav til kapitaldekning.

I fastsettingen av bankens minimumskrav til kapitaldekning inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at minimumskrav til kapitaldekning alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens minimumskrav til kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de

relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret og revisor. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og bergning av kapitalbehov for følgende risikoer:

Kredittrisiko
Markedsrisiko
Operasjonell risiko
Konsentrasjonsrisiko
Eiendomspriserisiko
Likviditetsrisiko
Forretningsrisiko
Omdømmerisiko
Strategisk risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoer gjøres ved hjelp av ulike metoder., herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversed stresstest. I en reversed stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik reversed stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Meldal Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll-opplegg. Ansvarlig avdelingsleder forestår her avviksrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet. Målingene foretas med jevnlig total kapitalvurderinger.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen er risikoen for at banken påføres tap i forbindelse med kredittgivningen, dersom kunden ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisikoen er gjennom de vedtak som styret har gjort, med hensyn til retningslinjer for utlånsvirksomheten og bevilningsreglement, sterkt redusert. Videre overvåkes kredittrisikoen gjennom risikoklassifisering, misligholds- og overtrekksrapportering. At våre vedtatte retningslinjer for kredittgivningen etterleves, følges opp gjennom vår internkontroll. Styret er av den mening at kredittrisikoen er innenfor forsvarlige grenser når det gjelder utlån, garantier og andre plasseringer.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for tap som skyldes utilstrekkelige eller feilslåtte interne prosesser, systemer og kontrollrutiner, menneskelige feil og forskjellige former for anslag mot banken som ran, underslag, brann og datakriminalitet. Risikoen avdekkes gjennom intern kontroll, systemtester og revisjonshandlinger, samt gjennom kompetanseheving. Administrasjonen er ansvarlig for å utvikle kontrollopplegget, men selve gjennomføringen av tilfredsstillende intern kontroll er den enkelte avdelingsleders ansvar. Disse rapporterer en gang pr. år til banksjef, som videre rapporterer til styret. Ekstern revisor gir hvert år en uttalelse til styret om kvaliteten av internkontrollsystemet til banken, og om gjennomføringen av internkontrollen.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisikodefineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Eiendomsprisrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til datterselskaper som er eiendomsselskaper (ofte er eiendomsmassen skilt ut i egne datterselskaper).

Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser ved forfall. Risikoen vil avhenge av bankens balansestruktur, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet.

Banken har som målsetting at det skal være rimelig balanse mellom innlån kunder og utlån, samt forskjeller i omløpshastighet og bindingstid på eiendels- og gjeldssiden. Innskuddene fra kunder utgjorde i årsskiftet 87,1 % av utlånene. Banken har innlån fra kredittinstitusjoner med avtalte løpetider fra 1 til 2 år. Kortsiktig likviditetssvingninger er dekket gjennom etablerte trekkrettigheter. Likviditeten følges opp daglig gjennom likviditetsbudsjettet og rapporteres til styret. Styret har satt måltall i forbindelse med bankens likviditetsstrategi og vurderer p.t. likviditetsrisikoen som lav.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

7.3 Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har en ordning for variabel godtgjørelse som er regulert av forskriften om godtgjørelse i finansinstitusjoner mv.

Beskrivelse av ordningen:

Årsbonus

Følgende regler gjelder:

1. For resultat etter tap opp til 1 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital gis det kr. 1.000,- i bonus pr. million i overskudd. Det gis ikke bonus dersom resultatet er under 0,8 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.
2. For resultat etter tap mellom 1 % og 1,25 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital gis det kr. 2.000,- i bonus pr. million i overskudd
3. For resultat etter tap over 1,25 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital gis det kr. 3.000,- i bonus pr. million i overskudd.

Bonus gis til fast ansatte og etter stillingsandel. Dersom ansettelsestiden er under ett år reduseres bonusen etter antall måneders ansettelse. Dersom det har vært fravær på over en måned reduseres bonusen med antall måneders fravær. Adm. banksjef og ass. banksjef følger samme bonusordning.

Salgsbonus

Salgsbonus betales ut til alle som sitter i en salgsposisjon etter avdelingens salgsresultat. Salgsbonus gis til fast ansatte etter stillingsandel. Ordningen omfatter ikke funksjoner innen intern drift, økonomi og adm. banksjef. Det er også vedtatt at andre ledende ansatte innenfor salg ikke skal ha salgsbonus.

Månedlig:

Ved 100 % måloppnåelse innenfor alle produktene gis det kr. 1.000,- i bonus pr. medarbeider i avdelingen.

Ved 125 % måloppnåelse innefor alle produktene gis det kr. 1.500,- i bonus pr. medarbeider i avdelingen.

Årlig:

Ved 100 % måloppnåelse innenfor alle produktene akkumulert gjennom året gis det etter årets avslutning kr. 2. 000,- i bonus pr. medarbeider i avdelingen.

Det er utbetalt totalt kr. 143.800,- i salgsbonus i 2012.